

Jalgratturikiivri kandmine elanike poolt

mai-juuni 2011

Sisukord

1	Uuringu eesmärk, metoodika ja valim	3
2	Jalgratturikiivri kandmine laste puhul	7
3	Jalgratturikiivri kandmine täiskasvanute puhul	14
4	Kampaania “Tegijat tuntakse kiivrist!” märkamine	20
5	Uuringu kokkuvõte ja järeldused	26
6	Meeskond	27

Jalgratturikiivri
kandmine elanike poolt
mai-juuni 2011

Autor:
Tatjana Kriger

Klient:
Maanteeamet

| © TNS

Uuringu eesmärk, metoodika ja valim 1

Uuringu eesmärk

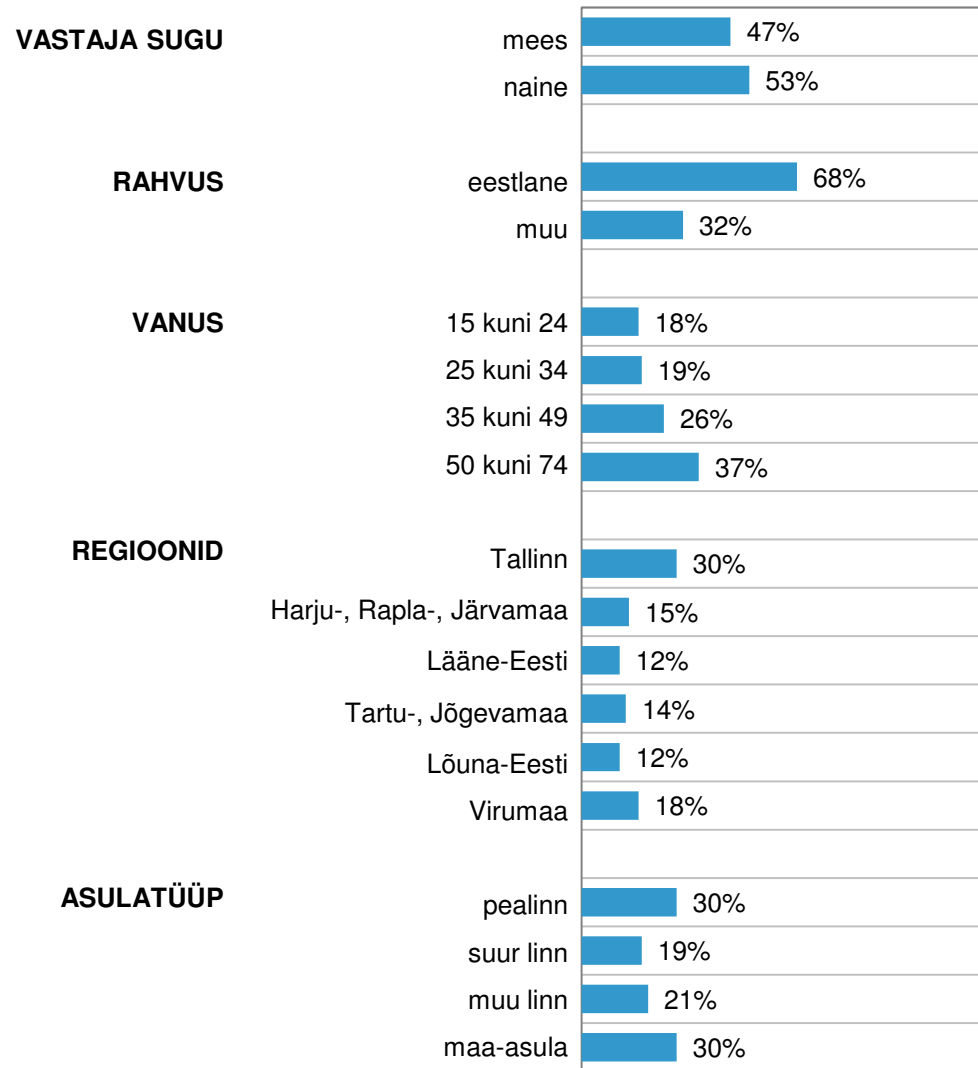
- Uuringu põhieesmärk oli välja selgitada Eesti elanikkonna suhtumine jalgratturikiivri kandmisse ning elanike tegelik käitumine selles osas.
- Uuringu käigus selgusid vastused järgmistele küsimustele:
 - kui vajalikuks peavad Eesti elanikud jalgratturikiivri kandmist laste puhul;
 - kui paljud lapsed kannavad jalgratturikiivrit ja ohutusvesti või muud nähtavust parandavat riietust rattaga sõites;
 - kui paljud täiskasvanud kannavad jalgratturikiivrit ja ohutusvesti või muud nähtavust parandavat riietust rattaga sõites;
 - kui paljud on märganud jalgratturikiivri kandmist propageerivat reklaamikampaaniat ja kui paljud peavad seda vajalikuks?

Uuringu metoodika ja valim

- Uuringu meetod ja üldkogum
 - CATI-buss (*Computer Assisted Telephone Interviewing*)
 - Eesti alalised elanikud vanuses 15–74 aastat, üle-eestiline esinduslik valim
- Küsitlusperiood:
 - 17.–19. mai ja 24.–27. mai 2011
- Valim:
 - Eesti elanikud vanuses 15–74 aastat.
 - Uuringu planeeritud ja tegelik valim on 1000 inimest. 1000 vastaja puhul on tulemuste valimiviga kuni $\pm 3,1\%$.
 - Valimi koostamisel on kasutatud üldkogumi proportsionaalset mudelit, kus kõik küsitletud esindavad võrdset arvu üldkogumi inimesi.
 - Küsitlustöö käigus kujunenud valimi kontrolliks on seda võrreldud vastavate statistiliste näitajatega üldkogumi kohta ning esinduslikkuse tagamiseks on valimibaasi kaalutud.
- Uuringu tellija on Maanteeamet. Uuringu tulemuste omandiõigus kuulub uuringu tellijale.

Vastanute profiil vastab Eesti elanikkonna profiilile

(kõik vastajad, n=1000)

Jalgratturikiivri kandmine laste puhul 2

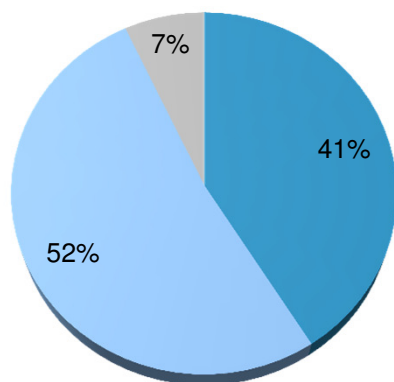

Üheksa lapsevanemat kümnest peavad kiivri kandmist laste puhul väga vajalikuks, tegelikult aga kannavad rattaga sõites kiivrit regulaarselt ainult pooled lapsed

- Teadlikkus jalgratturikiivri kandmise kohustuslikkusest alates 1. juulist 2011:
 - Iga teine vastaja (52%) arvab, et jalgratturikiivri kandmine on alates 1. juulist 2011 kohustuslik alla 16-aastastele lastele. Keskmisest rohkem on sellest teadlikud mehed, 25–34-aastased inimesed ning väiksemate linnade ja maa-asulate elanikud.
 - 41% vastajatest arvab, et kiivri kandmine on alates 1. juulist 2011 kohustuslik kõigile jalgratturitele. Nende vastajate hulgas on keskmisest enam naisi, venekeelseid vastajaid, vanemaid inimesi ja pealinna ning suuremate linnade elanikke.
- Jalgratturikiivri ja muu ohutusvarustuse kandmine laste puhul:
 - 37%-il vastajatest on 4–15-aastaseid lapsi, kes sõidavad rattaga. Peaaegu üheksa lapsevanemat kümnest peavad kiivri kandmist laste puhul väga vajalikuks. Reaalselt aga kannab kiivrit regulaarselt ainult 54% lastest.
 - Peamisteks kiivri mittekanndmise põhjusteks on laste puhul sõitmine ohututes (vanemate arvates) kohtades – hoovis, maal, kodu lähedal; kiivri ebamugavus ja ebameeldivus laste jaoks ning lihtsalt kiivri puudumine.
 - Ohutusvesti või muu nähtavust parandavat riietust kannab (kas reeglina või sageli) kolmandik lastest. Pooled lapsed aga ei tee seda üldse.

Teadmine jalgratturikiivri kandmise kohustuslikkusest (kõik vastajad, n=1000)

Kas jalgratturikiivri kandmine on alates 1. juulist 2011 kohustuslik ...?

■ ... kõikjal jalgratturitel

■ ... alla 16-aastastel jalgratturitel

■ ... mitte kellelgi

■ ei oska vastata

VASTAJA SUGU

RAHVUS

VANUS

Kas Te elate...

kõigil jalgratturitel

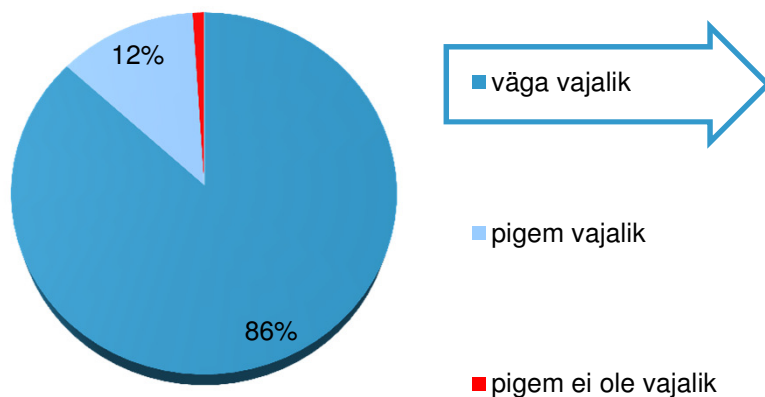
alla 16-aastastel jalgratturitel

KÕIK	41%	52%
Mees	35%	58%
Naine	47%	46%
Eestlane	38%	57%
Muu	49%	41%
15 kuni 24	38%	56%
25 kuni 34	34%	62%
35 kuni 49	39%	56%
50 kuni 74	48%	41%
pealinnas	48%	43%
suures linnas	47%	42%
muus linnas, alevis	34%	62%
maa-asulas	35%	59%

Jalgratturikiivri kandmise vajalikkus laste puhul

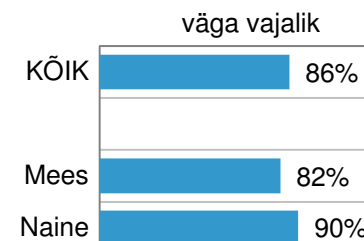
(kõik vastajad, n=1000)

Kõivõrd vajalikuks peate kiivri kandmist laste puhul ...?

Lapsevanematest (kelle 4-15-aastased lapsed sõidavad rattaga) peab laste puhul kiivri kandmist väga vajalikuks 85% ja pigem vajalikuks 13%.

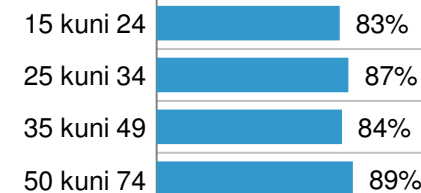
VASTAJA SUGU

RAHVUS

VANUS

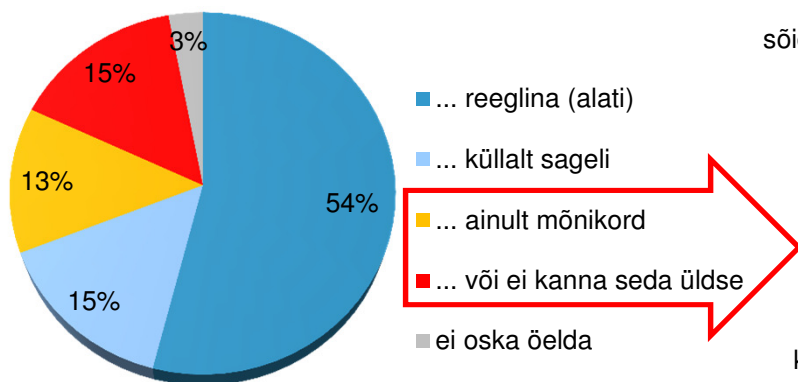

Kas Te elate...

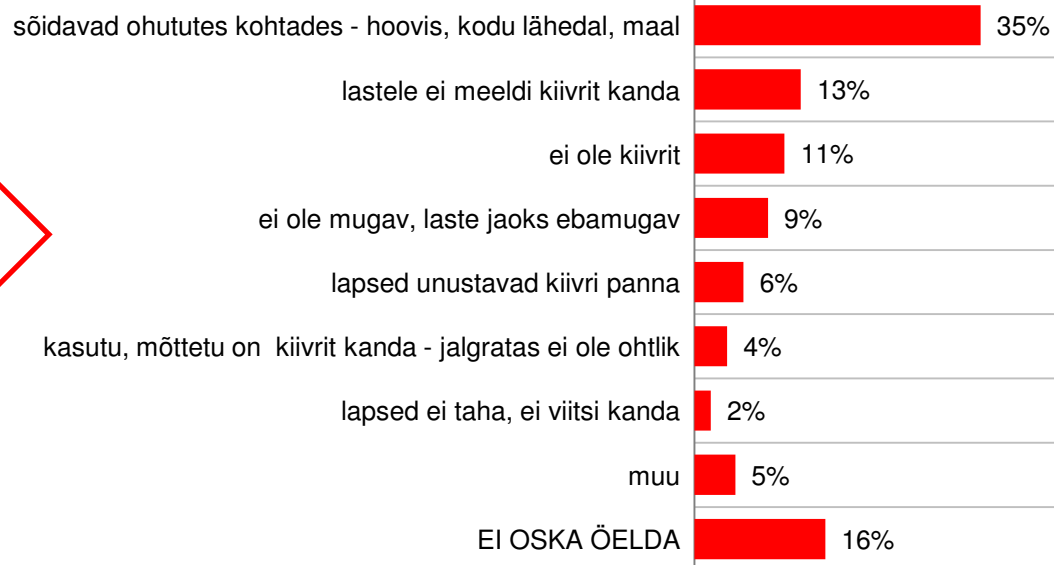

Jalgratturikiivri kandmine jalgrattaga sõites laste puhul (need, kellel on 4–15aastaseid lapsi, kes sõidavad jalgrattaga, n=367)

Kas laps(ed) kannavad jalgrattaga sõites kiivrit ...?

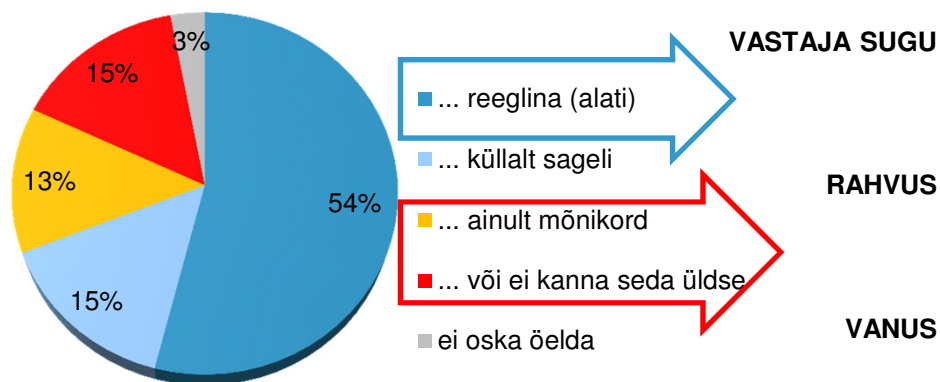
Miks Teie laps(ed) ei kannu kiivrit jalgrattaga sõites?

Jalgratturikiivri kandmine jalgrattaga sõites laste puhul

(need, kellel on 4–15aastaseid lapsi, kes sõidavad jalgrattaga, n=367)

Kas laps(ed) kannavad jalgrattaga sõites kiivrit ...?

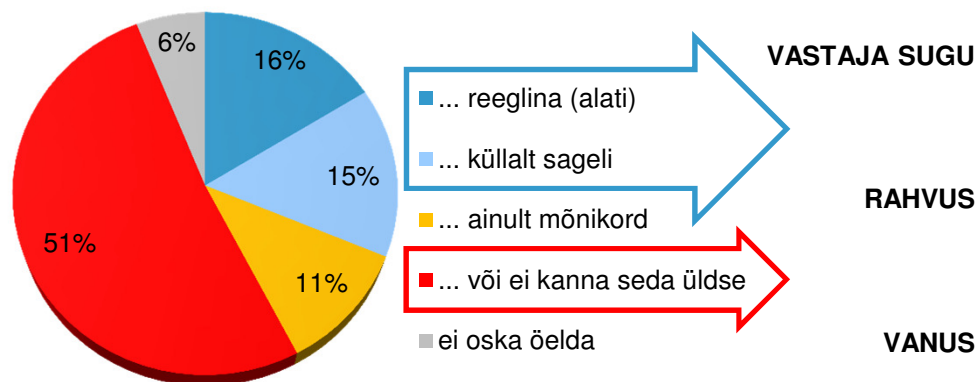
Kas Te elate...

	reeglina	mõnikord+ei kanna üldse
KÕIK	54%	28%
Mees	45%	35%
Naine	60%	24%
Eestlane	60%	19%
Muu	39%	49%
15 kuni 24	40%	43%
25 kuni 34	57%	28%
35 kuni 49	51%	32%
50 kuni 74	64%	14%
pealinnas	53%	28%
suures linnas	42%	45%
muus linnas, alevis	59%	23%
maa-asulas	56%	25%

Ohutusvesti või muu nähtavust parandava riietuse kandmine jalgrattaga sõites laste puhul

(need, kellel on 4–15aastaseid lapsi, kes sõidavad jalgrattaga, n=367)

Kas laps(ed) kannavad jalgrattaga sõites ohutusvesti või muud nähtavust parandavat riietust ...?

Kas Te elate...

	reeglina+küllalt sageli	ei kanna üldse
KÕIK	32%	51%
Mees	34%	48%
Naine	31%	52%
Eestlane	29%	56%
Muu	38%	39%
15 kuni 24	19%	59%
25 kuni 34	33%	49%
35 kuni 49	33%	51%
50 kuni 74	37%	46%
pealinnas	36%	42%
suures linnas	35%	44%
muus linnas, alevis	33%	51%
maa-asulas	28%	60%

Jalgratturikiivri kandmine täiskasvanute puhul

3

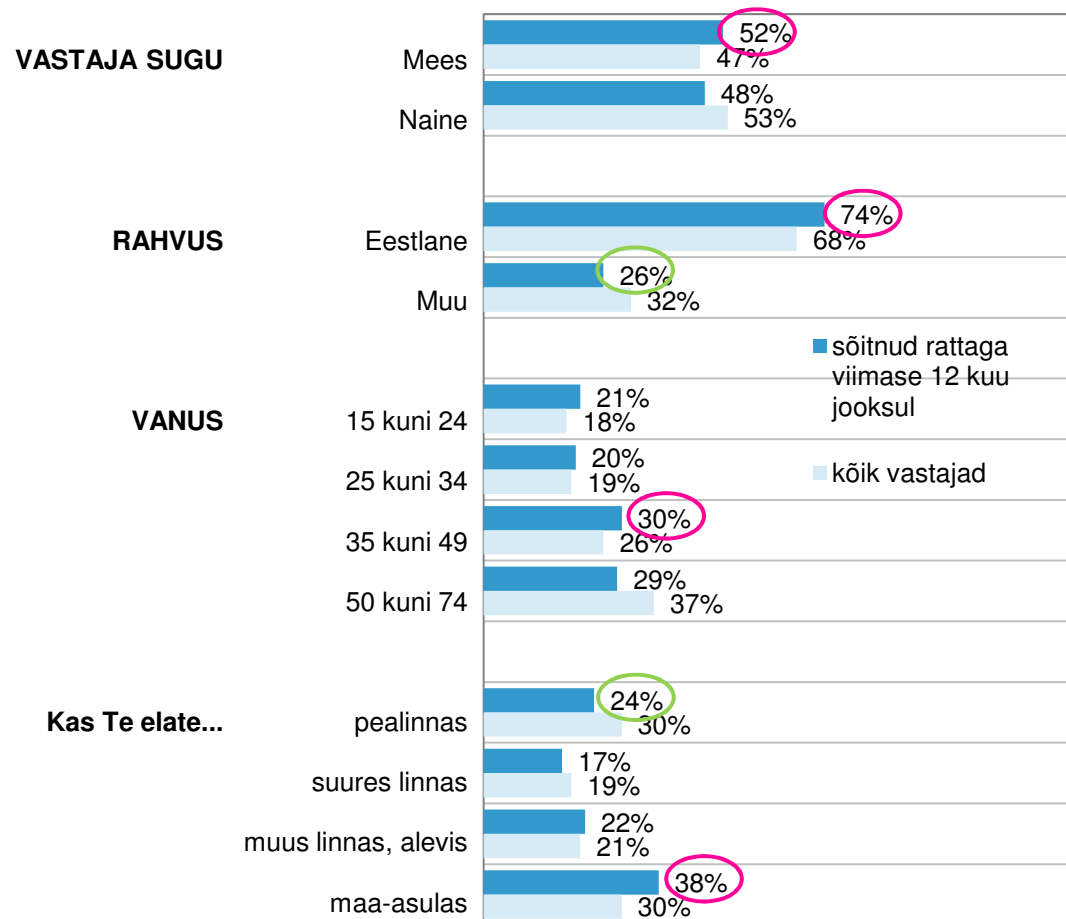

Seitse täiskasvanut kümnest ei kanna jalgratturikiivrit jalgrattaga sõites

- 60% täiskasvanutest on viimase 12 kuu jooksul rattaga sõitnud. Nende hulgas on rohkem mehi, eestlasi, inimesi vanuses 35–49 aastat ja maapiirkondade elanikke.
- Täiskasvanutest jalgrattaga sõitjatest kannab kiivrit (alati ja sageli) vaid neljandik (24%) täiskasvanutest, 69% aga ei tee seda üldse. Kiivrikandjaid on keskmisest rohkem Tallinnas ja vanuserühmas 25–49 aastat. Mittekandjaid on aga keskmisest rohkem väiksemates linnades ja maa-asulates ning vanuserühmas 50–74 aastat.
- Kiivri mittekandmise peamisteks põhjusteks on selle puudumine; sõitmine ohututes kohtades – jalgrattateel, maal, metsas; harva või lühikest maad sõitmine ning kiivri ebamugavus.
- Sarnaselt kiivrile kannab ohutusvesti või muud nähtavust parandavat riietust neljandik täiskasvanutest ja 63% ei kannu seda üldse. Aktiivsemateks kandjateks on 35–49-aastased inimesed ja mittekandjateks 15–24-aastased noored.

Viimase 12 kuu jooksul jalgrattaga sõitnute profiil

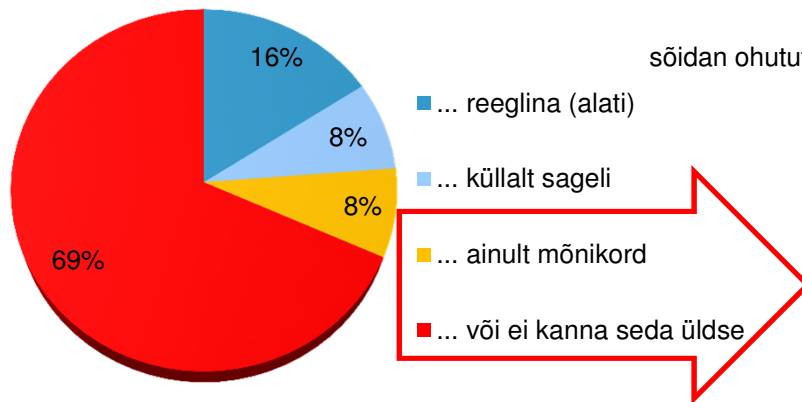
60% täiskasvanutest on viimase 12 kuu jooksul rattaga sõitnud

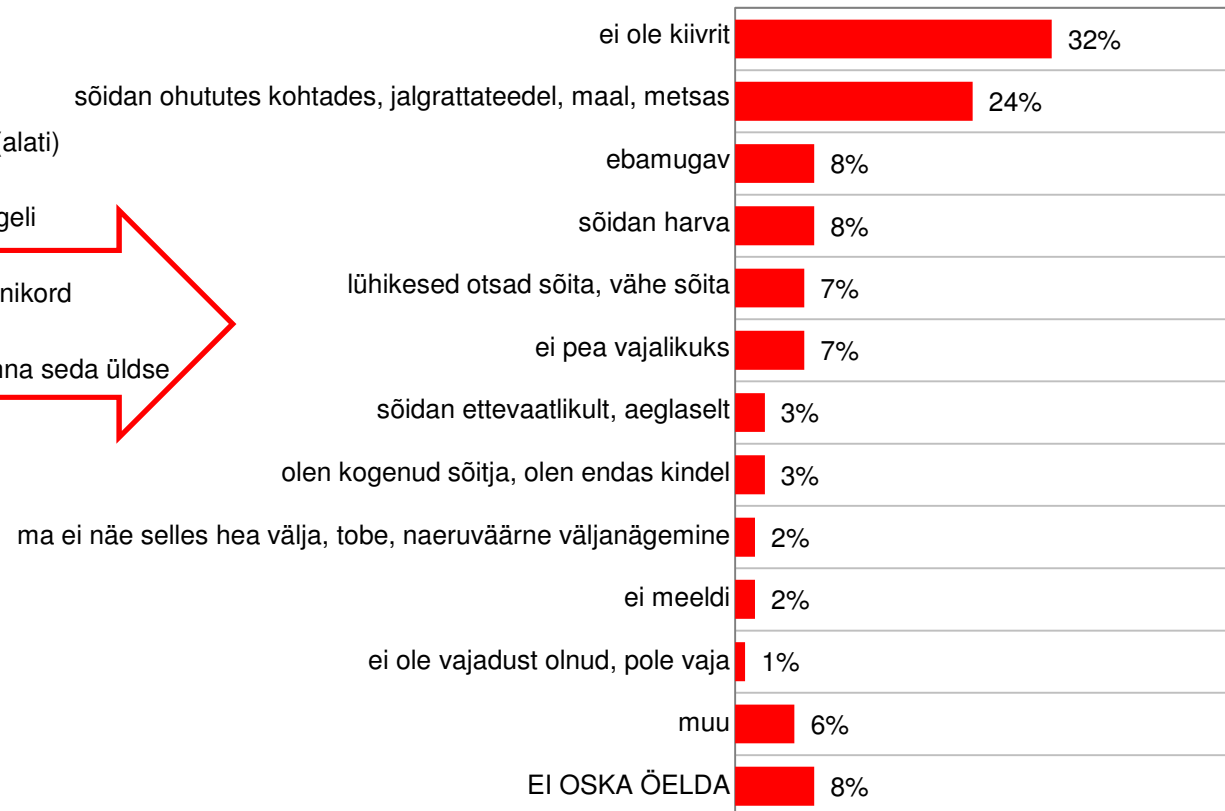
Jalgrattakiivri kandmine jalgrattaga sõites

täiskasvanute puhul (need, kes on viimase 12 kuu jooksul jalgrattaga sõitnud, n=597)

Kas Teie kannate jalgrattaga sõites kiivrit ...?

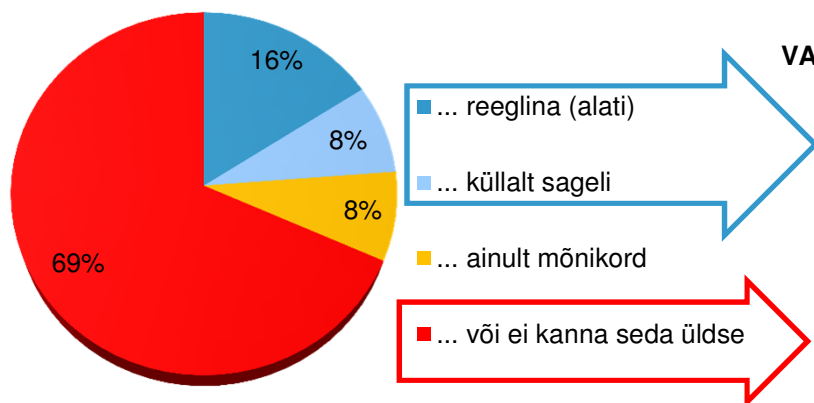
Miks Te ei kanna kiivrit jalgrattaga sõites?

Jalgrattakiivri kandmine jalgrattaga sõites täiskasvanute puhul

(need, kes on viimase 12 kuu jooksul jalgrattaga sõitnud, n=597)

Kas Teie kannate jalgrattaga sõites kiivrit ...?

VASTAJA SUGU

RAHVUS

VANUS

Kas Te elate...

kannan kiivrit alati + sageli

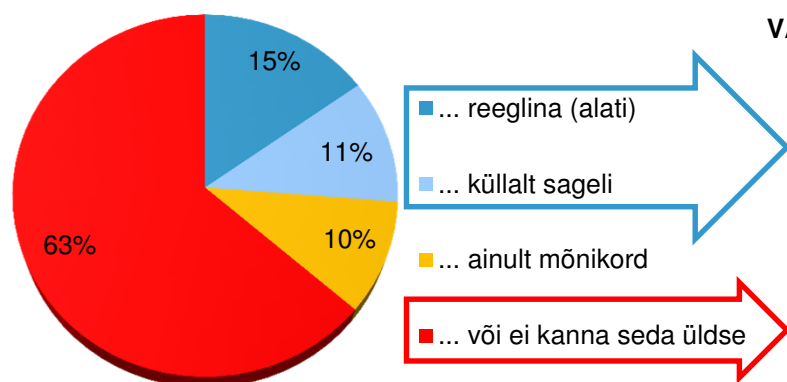
ei kanna üldse kiivrit

KÕIK	23%	69%
Mees	23%	67%
Naine	23%	71%
Eestlane	24%	69%
Muu	21%	70%
15 kuni 24	21%	65%
25 kuni 34	30%	63%
35 kuni 49	30%	59%
50 kuni 74	12%	85%
pealinnas	37%	56%
suures linnas	17%	69%
muus linnas, alevis	19%	74%
maa-asulas	19%	75%

Ohutusvesti või muu nähtavust parandava riietuse kandmine jalgrattaga sõites täiskasvanute puhul

(need, kes on viimase 12 kuu jooksul jalgrattaga sõitnud, n=597)

Kas Te jalgrattaga sõites kannate ohutusvesti või muud nähtavust parandavat riietust ...?

VASTAJA SUGU

RAHVUS

VANUS

Kas Te elate...

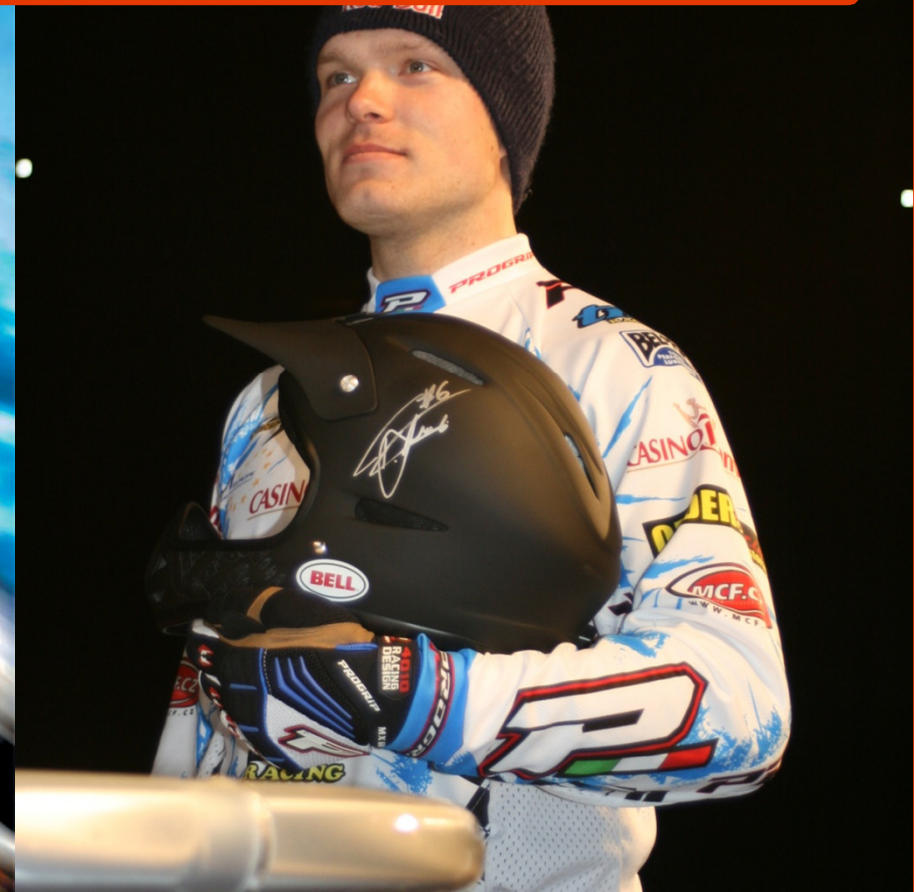
reeglina+küllalt sageli

ei kanna üldse

KÕIK	26%	63%
Mees	23%	65%
Naine	28%	61%
Eestlane	26%	64%
Muu	24%	60%
15 kuni 24	18%	70%
25 kuni 34	21%	63%
35 kuni 49	31%	59%
50 kuni 74	29%	61%
pealinnas	25%	60%
suures linnas	21%	63%
muus linnas, alevis	28%	60%
maa-asulas	27%	66%

Kampaania “Tegijat tuntakse kiivrist!” märkamine

4

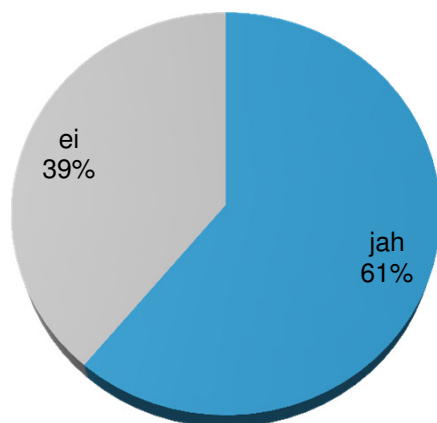
Kampaaniat „Tegijat tuntakse kiivrist!“ märkas kuus inimest kümnest

- 61% vastajatest väitis end nägevat või kuulnud kampaaniat „Tegijat tuntakse kiivrist!“. Keskmisest enam märkasid kampaaniat mehed, eestlased ja inimesed vanuses 15–49 aastat.
- Kõige enam nähti kampaaniat televisioonis (61%), teisel kohal on raadio (29%) ja kolmandal välireklaam (22%).
 - Telereklaami märkamine on kõrgem väiksemates linnades ja maa-asulates. Raadioreklaami kuulsid keskmisest enam 25–34-aastased inimesed. Märkimisväärt on fakt, et venekeelsete inimeste seas on tele- ja eriti raadioreklaami märkamine madalam kui eestlaste seas.
 - Välireklaami nägid keskmisest rohkem noored (15–24-aastased) ning Tallinna ja suuremate linnade elanikud. Internetireklaami märgatavus on suurim 15–24-aastaste noorte seas.
- Jalgratturi ohutusvarustuse kandmist rõhutavate kampaaniate tegemist peab vajalikuks üle 90% vastajatest, nendest väga vajalikuks peavad seda pooled vastajatest ja pigem vajalikuks veidi üle 40% vastajatest. Keskmisest enam vajalikuks peavad selliseid kampaaniaid naised ja vähem venekeelsed inimesed.

Kampaania “Tegijat tuntakse kiivrist!”

märkamine (kõik vastajad, n=1000)

Kas Te olete näinud või kuulnud jalgratturikiivri kandmise kampaaniat “Tegijat tuntakse kiivrist!”?

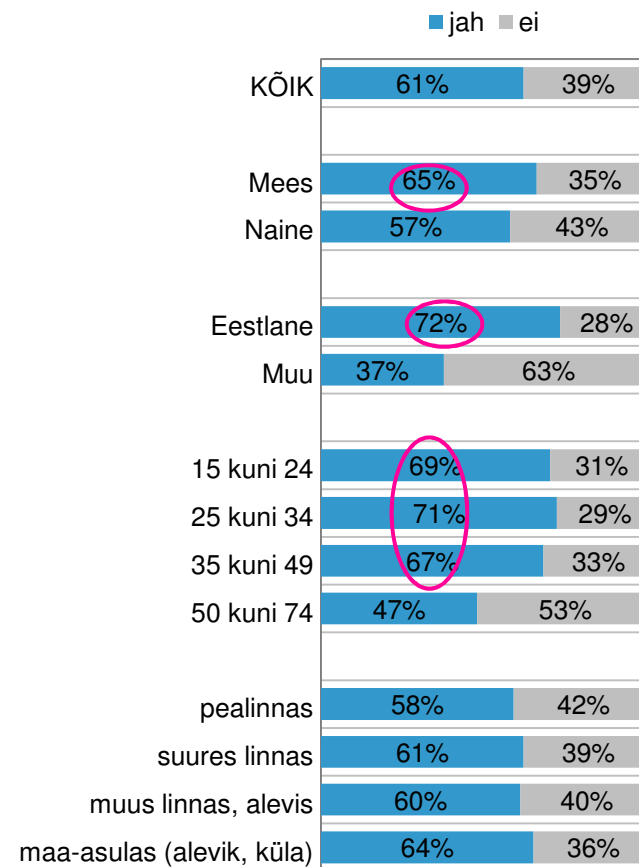

VASTAJA SUGU

RAHVUS

VANUS

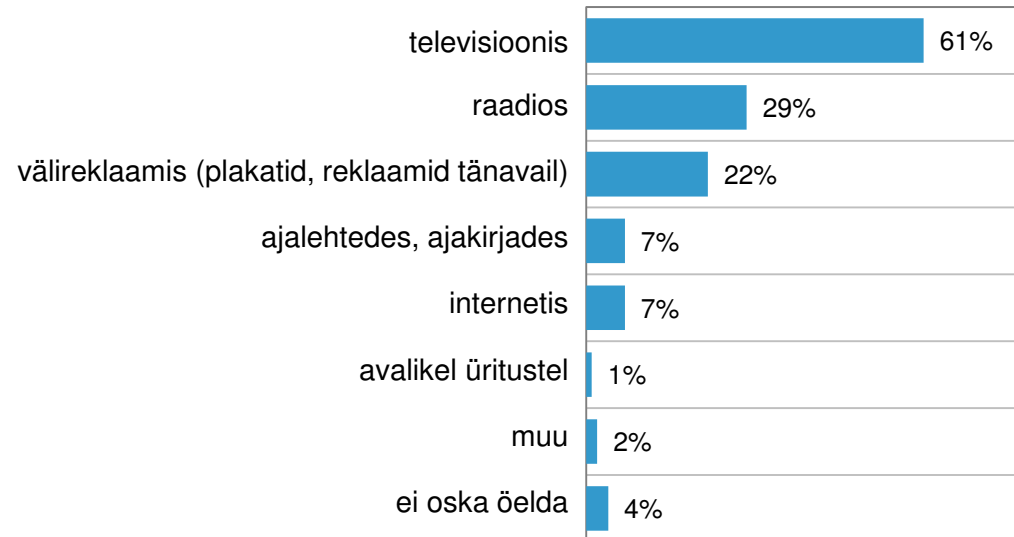
Kas Te elate...

Spontaanne kampaaniakanali meenutus

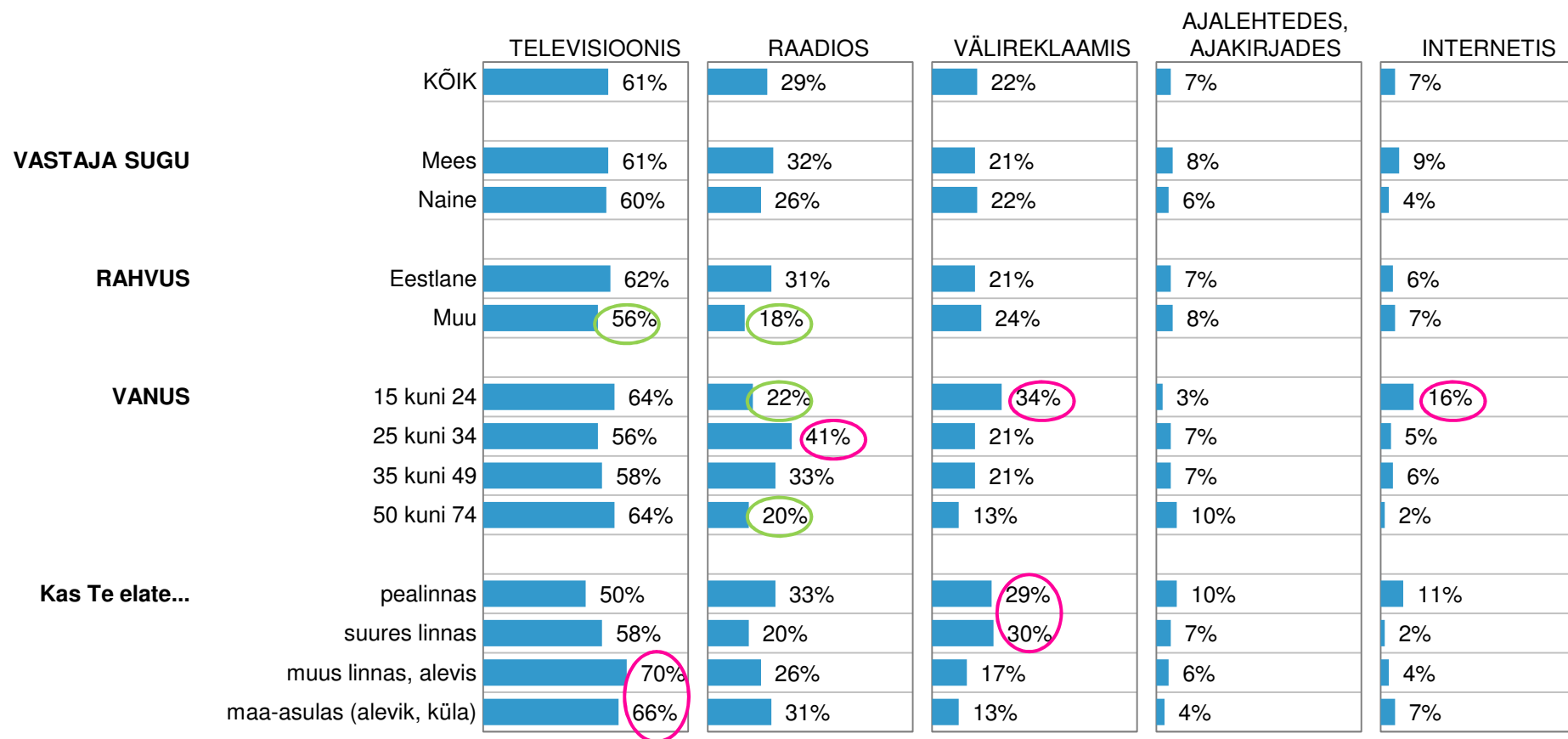
(need, kes on näinud või kuulnud jalgratturikiivri kandmise kampaaniat
“Tegijat tuntakse kiivrist!”, n=652)

Kus Te nägite või kuulsite seda kampaaniat?

Kampaaniat märganute profiil meediakanalite lõikes

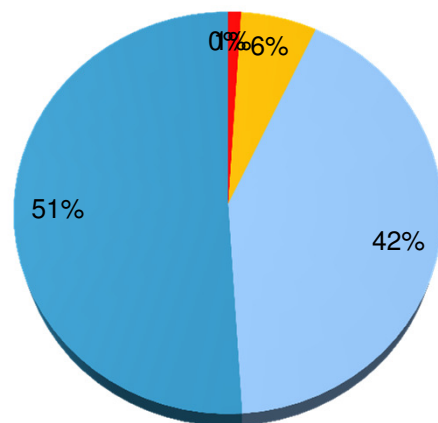
(need, kes on näinud või kuulnud jalgratturikiivri kandmise kampaaniat “Tegijat tuntakse kiivrist!”)

Hinnang jalgratturi ohutusvarustuse kandmist

rõhutavate kampaaniate vajalikkusele (kõik vastajad, n=1000)

Kas Te peate jalgratturi ohutusvarustuse (kiiver, ohutusvest, helkurid) kandmise vajalikkust tutvustavaid kampaaniaid ...?

■ üldse ei ole vajalik
■ pigem ei ole vajalik
■ pigem vajalik
■ väga vajalik
■ ei oska öelda

VASTAJA SUGU

RAHVUS

VANUS

Kas Te elate...

pigem vajalik + väga vajalik

KÕIK	93%
Mees	89%
Naine	97%
Eestlane	96%
Muu	88%
15 kuni 24	94%
25 kuni 34	94%
35 kuni 49	92%
50 kuni 74	92%
pealinnas	91%
suures linnas	92%
muus linnas, alevis	94%
maa-asulas (alevik, küla)	94%

Uuringu kokkuvõte ja järeldused

Kuigi mõlemad parameetrid – teadlikkus jalgratturikiivri kandmise kohustuslikkusest laste puhul ja hinnang kiivri kandmise vajalikkusele laste puhul – on väga kõrged (üle 90%), ei peegeldu see tegelikus käitumises. Reaalselt kannab kiivrit regulaarselt ainult 54% lastest ning kiivri mittekanndmise põhjused, mida toovad välja lapsevanemad, on seotud tegelikult ohu vähese tajuga (sõitmine „väheohtlikes“ kohtades) või üldse selliste mittevabandatavate argumentidega nagu kiivri puudumine või selle ebamugavus. See viitab vajadusele lapsevanematele suunatud teavituskampaania järele, mis rõhutaks kiivri (ja ka muu ohutusvarustuse) kandmise vajalikkust laste puhul. Kampaania puhul on oluline näidata ohte ja selle võimalikke tagajärgi.

Täiskasvanute jalgratturikiivri kandmise tase on madal – ainult neljandik kannab seda kas reeglina või sageli, ning kiivri mittekanndmise põhjused on sarnased laste omadega. Siin on samuti oluline edasine/jätkuv teavitustegevus – eriti vajalik on see maapiirkondades, kus on jalgrattaga liikujaid keskmisest rohkem, kuid kiivri kandmine madal.

Uuringu meeskond

Uuringu eri etappides osalesid ja olid vastutavad:

Tellijapoolne kontaktisik:

Vitali Nester

Uuringu kava ja aruande koostaja:

Tatjana Kriger

Valimi koostaja:

Mare Lepik

Ankeedi programmeerimine :

Kalev Mitt

Küsitlustöö koordineerija:

Kaja Nebel

Andmetöötlus:

Kalev Mitt

Graafilised tööd:

Maire Nõmmik

AS Emor
Telefon:
Telefon (üld):
Faks:
E-mail:
E-mail (üld):
Aadress:

Kontaktandmed:
Tatjana Kriger
626 8444
626 8500
626 8501
tanja.kriger@emor.ee
emor@emor.ee
A. H. Tammsaare tee 47
11316 Tallinn

DISCOVER